

Trong bài “Nguyễn Minh Trí bắt mang lên đơn đăng tải YouTube” (15/12/2009),

tôi có kể lại những xét đoán mà tôi gặp phải, và nể lòng các đồng nghiệp quốc tế trước 1975 và một thời gian dài mang tư tưởng khuynh tả, và Nguyễn Minh Trí cũng như giới lãnh đạo Việt Nam hiện nay nói chung: “Chúng ta hiểu tại sao bây giờ họ lại ăn nói ngu xuẩn quá vậy?”

Những xét đoán mà tôi khá lâu. Âm mưu và hai chuyện: Thứ nhất, chế độ “ngu xuẩn”, và thứ hai, về bản thân tôi.

Hình (Viet Tribune): GS Nguyễn Hoàng Quốc.

Những người chỉ trích chúng ta, nhất là những người chỉ trích xu hướng phát triển những thù hận hay đ

Kể cá nhân chúng không dựa trên quan điểm hay lập trường nào nhất định, và những hay cho ít tốt cũng như của họ là ngu xuẩn. Chúng tôi. Không cần chúng gì cả. Chúng tôi cho sự sống mới và cho bố ghét. Chúng, do đó, họ là chúng.

Những lời cho bị có thể phần ánh mặt nét tâm lý đáng kể trong xã hội. Những chúng tôi có rất ít sự thuyết phục.

Cũng không thuyết phục mà những tôi cho ít nhiều họ hệ của đông đảo dân chúng mới Nam khi chúng kiên và chúng những chính sách kinh tế để họ của chính quyền Việt Nam sau năm 1975. Cái tôi gọi là “tôi cho ít nhiều họ hệ” này thì hiển nhiên rõ nhất qua các truyện tôi lâu được lưu truyền rất rộng rãi ở Việt Nam những năm đầu tiên sau thống nhất.

Một trong những câu chuyện tiêu biểu nhất là:

Một hôm, có một người đàn ông đến công đình thị Lê Duẩn, thì gọi tôi là bạn họ cũ của Lê Duẩn và xin gặp Lê Duẩn. Lính canh vào báo với Lê Duẩn. Lê Duẩn quát lên ngay: “Bắt chúng đó nhất đi!” Một cán bộ cao cấp ngồi cạnh đó, can: “Sao vậy, chúng chỉ? Có gì thì chúng mới người ta vào xem sao đã?” Lê Duẩn quát: “Nó là gián điệp đó!” Viên cán bộ ngạc nhiên: “Chúng gặp người ta, sao chúng chỉ bắt họ là gián điệp?” Lê Duẩn gọi thích: “Không phải gián điệp thì là gì nữa? Chúng tôi có đi họ bao giờ đâu mà có bạn họ?”

Những chuyện tôi lâu như thế, một mặt, có thể xuất phát từ một cảm của người thua trận; mặt khác, có thể phần ánh nhìn định chung trước những chính sách không thể được xem là không ngoan của chính quyền sau năm 1975.

Những chính sách này, một mặt, đánh sập nền kinh tế và ền ột và què quắt trong công nhân sau một cuộc chiến tranh dài ngày; mặt khác, làm mất lòng niềm tin của dân chúng, nhất là dân chúng ở phía Nam đến với chính quyền mới, thì đó, đến đến phong trào vượt biên để tìm kiếm hàng triệu người, trong đó, có vô số người bị chết giữa biển cả hay bị họ thì các công nhân bốc và hăm hiếp một cách dã man.

Người ta có thể gọi thích những chính sách thì không ngoan này bằng nhiều cách khác nhau. Bằng một cảm tôn của những người chiến thắng. Bằng sự cuồng tín đến với lý thuyết xã hội chủ nghĩa. Bằng việc thì kinh nghiệm quản lý kinh tế, v.v...Chỉ công bằng mà nói, bất kể các chuyện tôi lâu phần bị ở Nam ra Bắc, ít người thành thế nghĩ gọi là lãnh đạo Việt Nam thì này

là ngu xuẩn.

Không những không xem họ ngu xuẩn, nhiều người, trong đó có không ít giới trí thức, còn phớt lờ nọa là khác. Phớt lờ kiến thức của họ : Không thể hoài nghi được, thế họ lãnh đạo ưu tiên của Đảng Cộng sản, từ Hồ Chí Minh đến Võ Nguyên Giáp, Phạm Văn Đồng, Trường Chinh, Lê Duẩn, v.v... vốn là những trí thức uyên bác trên nhiều mặt. Phớt lờ chức và chức năng của họ trong việc thu tóm quyền hành và duy trì quyền hành từ năm 1945 về sau. Phớt cách thức tuyên truyền của họ, sự tâng bốc năm, lại gọt đẽo nên những cách thức giới thiệu mới mẻ tin tưởng vào chính nghĩa họ đang theo đuổi và vào sự hi vọng họ đem lại cái gì là Một trật tự Giỏi phòng miền Nam. Phớt những khó khăn phức tạp của họ sau Hiệp định Genève và những trở ngại để họ cài vào họ những quy định của miền Nam. Ngay chính những giờ phút của họ trong hai trật tự chính trị của Pol Pot và Trung Quốc trong năm 1978 và 1979 cũng khi nào người khâm phục.

Không đồng ý, vốn khâm phục. Không thích, vốn khâm phục.

Phớt, họ nọa, sự, nên nhiều trí thức nhận cái phớt ngu cho mình. Khoảng cuối thập niên 1970 và đầu thập niên 1980, trào phong trào vượt biên ào ạt, nhiều trí thức từ Việt Nam tìm nhón họ là những tín đồ của chủ nghĩa 3N: Ngu, Nghèo và Nhát. Nhát vì sự những nguy hiểm trên con đường vượt biên. Nghèo vì không được tiền, được vàng để vượt biên. Những còn Ngu? Ngu vì bả lừa. Nhiều người bày tỏ cảm giác bả lừa của mình qua câu thơ :

*Chưa xa, anh từng nghe Thuý Kiều
Đến gần lại hóa người yêu Chí Phèo.*

Nói một cách tóm tắt, trí thức, nhất là giới trí thức ít nhiều có thiện chí hợp tác với chính quyền để làm một cái gì đó có lợi cho đất nước sau chiến tranh, có thể bắt được với giới lãnh đạo Việt Nam về nhiều chuyện liên quan đến chính sách những những không lên tiếng phê phán họ là ngu xuẩn.

Trong đám trí thức này, chắc chắn có bọn tôi.

Là một trong những thanh niên thu nhập thấp nhất miền Nam trước năm 1975, anh đi du học sớm. Ra nước ngoài, vào chính trị, tình cảm của anh nghiêng hẳn vào miền Bắc. Bị nhận cử tháng 10 1975 bởi gia đình anh ở Sài Gòn xem như một tai họa, vì anh là một niềm vui. Bị tập trung những phần đời tại gia đình, anh hết lòng ủng hộ chính quyền mới ở Việt Nam và tất cả nhiệt tình và năng lực.

Ai nói về chuyện vượt biên, anh cũng đau gót đi. Ai than thở về số phận trong đời sống sau 75, anh cũng đau gót đi. Lúc nào anh cũng chăm chú bệnh về chính quyền. Anh nêu nhu cầu lý do để bị nhận học cho những khó khăn và lúc học của Việt Nam. Anh tin rằng một ngày nào đó những khó khăn và lúc học sẽ được khắc phục và vượt qua. Anh quan niệm vai trò chính của trí thức, nhất là trí thức hội ngộ, không phải là lên án hay phê phán chế độ trong nước, mà là giúp đỡ Việt Nam phát triển qua các đề án nghiên cứu có tầm quốc tế mà họ làm trung gian.

Tôi phải thành thật ghi nhận điều này nữa: Có một thời gian, những trí thức như anh không phải ít. Trong đó, tôi biết, có cả những người từng bị cộng sản và từng đi vượt biên.

Thế những, gần đây, theo tôi, có sự thay đổi khá lớn ở những người này, ở những trí thức rất nhiều nhiệt tình và thiện chí.

Trên blog hay trên các bài viết của họ, đây đó, càng ngày càng xuất hiện nhu cầu những ý kiến phản đối nhà cầm quyền, càng ngày càng nhiều những chửi rủa “hèn” và “ngu” khi nhắc đến nhà cầm quyền.

Trong những lúc tán gẫu, gần đây, mới tôi nhận được chính quyền Việt Nam, cái câu tôi thường nghe nhiều nhất từ họ là: “Không hiểu tại sao bây giờ họ lại ngu đến vậy?”

Tôi hiểu tại sao họ nghĩ và nói như vậy.

Không gọi là ngu thì gọi là gì cái việc Bộ Công Thương giao hẳn trang mạng của Bộ mình cho Trung Quốc để họ mở các tuyên truyền chống phá lại Việt Nam?

Không gọi ngu thì gọi là gì cái việc báo đi n t c a đ ng C ng s n loan tin và ca ng i vi c h i quân Trung Qu c đi n t p i bi n Đông v n đang là vùng tranh chấp gi a hai n c?
Không gọi ngu thì gọi là gì cái việc giao cho Trung Qu c quy n t tung t tác trong vi c khai thác bauxite Tây nguyên, n i đ c gi i quân s xem nh m t v trí chi n l c c a Vi t Nam, “ai chi m đ c Tây nguyên thì coi nh làm ch c Vi t Nam và Đông D ng”?

Không gọi ngu thì gọi là gì cái việc không nh ng im thin thít tr c nh ng s gây h n tr ng tr n c a Trung Qu c mà còn ra tay tr n áp nh ng thanh niên trí th c yêu n c đòi xu ng đ ng lên án thái đ bá quy n c a Trung Qu c?

đây, cũng c n nói ngay, ch ai mu n có chi n tranh v i Trung Qu c. Nh ng có vô s cách đ tránh chi n tranh. Có nhi u cách v a tránh đ c chi n tranh v a b o v đ c quy n l i chính đáng và nh t là th đi n c a dân t c. Cách tránh chi n tranh t i t và ngu xu n nh t là đ u hàng ngay t đ u đ gi c mu n làm gì thì làm. T i t và ngu xu n h n n a là đ cho dân chúng th y là mình hèn và ch ng quan tâm gì đ n ch quy n c a đ t n c c .

Tuy nhiên, theo tôi, chuy n đáng nói không ph i là chuy n chính quy n ngu hay khôn. Chuy n đáng nói nh t là i ch này: gi i lãnh đ o không gi đ c s tin t ng và ng ng m t ngay nh ng ng i t ng tin t ng và ng ng m h .

B t c th quy n l c chính tr hi n đ i nào cũng đ c xây đ ng trên c s c a hai huy n tho i chính: huy n tho i v lòng yêu n c và huy n tho i v tài năng c a nh ng ng i lãnh đ o.

Quan sát thái đ c a đ ng đ o trí th c khuynh tiến h i ngo i, tôi có c m t ng c hai huy n tho i y đ u s p đ .

Sau s s p đ y là gì?

Thú th c, tôi không bi t. B n đ c th nghĩ xem.